

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 421/08-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. decembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť M. Š., S., zastúpeného advokátom JUDr. D. S., K., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených čl. 30 ods. 1 a čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 2 ods. 1 a čl. 13 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom a oznámením č. j. 169/2008 z 24. apríla 2008 starostky obce S. a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. Š. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. mája 2008 doručená sťažnosť M. Š., S. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva zúčastňovať sa na správe vecí verejných zaručeného čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť v podmienkach prístupu k voleným a iným verejným funkciám zaručeného čl. 30 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 1 ústavy a s čl. 13 ods. 2 ústavy postupom a oznámením č. j. 169/2008

z 24. apríla 2008 starostky obce S. (ďalej len „starostka obce“). Za odporcov sťažovateľ označil Obec S., starostku obce a Obecné zastupiteľstvo obce S. (ďalej len „obecné zastupiteľstvo“).

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi ako poslancovi obecného zastupiteľstva bolo 25. apríla 2008 doručené oznámenie Obce S. podpísané starostkou obce o zániku jeho mandátu poslanca obecného zastupiteľstva *„podľa § 11 ods. 2 písm. b) zák. SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, pre nezlučiteľnosť funkcie poslanca obecného zastupiteľstva s funkciou zamestnanca obce, v ktorej bol zvolený“*. Predmetné oznámenie vychádzalo zo skutočnosti uzatvorenia dohody o vykonaní práce medzi sťažovateľom a Obcou S. z 1. septembra 2007. Podľa názoru sťažovateľa *„dôvodom tohto postupu starostky obce S. bola skutočnosť, že som spoločne s ostatnými poslancami Obecného zastupiteľstva obce S. poukazoval na nedostatky a nesprávny postup starostky obce S. pri správe vecí verejných“*.

Sťažovateľ reagoval na doručené oznámenie listom doručeným Obci S. 29. apríla 2008, v ktorom oznámil, že oznámenie o zániku poslanskeho mandátu považuje za neplatné, pretože *„nikdy nebol zamestnancom Obce S.“*, keďže s ňou 1. septembra 2007 *„neuzatvoril žiadnu dohodu o vykonaní práce“*. Na toto stanovisko žiaden orgán samosprávy obce nereagoval.

Sťažovateľ sa spolu s ďalšími štyrmi poslancami obecného zastupiteľstva 28. apríla 2008 obrátil na Okresnú prokuratúru T. (ďalej len „okresná prokuratúra“) so žiadosťou o preskúmanie zákonnosti postupu starostky obce. Sťažovateľ ústavnému súdu 4. augusta 2008 doručil fotokópiu upozornenia okresnej prokuratúry zo 16. júna 2008 na porušenie § 51 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách do orgánov samosprávy obcí“). Z tohto upozornenia vyplýva, že podľa názoru okresnej prokuratúry s poslancami obecného zastupiteľstva *„bola uzatvorená dohoda o vykonaní práce, ktorá nezakladá vznik pracovného pomeru“*, preto *„mandát poslancov obecného zastupiteľstva... nemohol zaniknúť ex lege“*. Keďže pri prešetrení podnetu sťažovateľa a ďalších poslancov

obecného zastupiteľstva okresnou prokuratúrou vyšlo najavo, že starostka „*nezvolala rokovanie obecného zastupiteľstva za účelom vyhlásenia nastúpenia náhradníka podľa § 51 ods. 2 zák. č. 346/1990 Zb. a ďalej, že nezachovala zákonnú postupnosť, ktorá sa uplatňuje pri zvolení kandidáta za poslanca obecného zastupiteľstva*“, považovala okresná prokuratúra jej postup za nezákonný.

Sťažovateľ tvrdí, že dohodu o vykonaní práce s Obcou S. neuzatvoril a nestal sa tak jej zamestnancom. Z tohto dôvodu postupom orgánov samosprávy obce S. malo dôjsť k ukráteniu sťažovateľa na jeho právach tým, že mu „*bol nezákonne odňatý mandát poslanca Obecného zastupiteľstva obce S., ktorý som získal v slobodných, priamych a tajných voľbách a v súčasnej dobe nemôžem uplatňovať práva poslanca... aj keď tieto práva uplatňovať chcem*“. Takto došlo podľa sťažovateľa k porušeniu jeho označených základných práv.

V závere sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„*Odporcovia oznámením zo dňa 24. 04. 2008 č. j.: 169/2008 podpísaného starostkou obce S. S. S., ktorým odňali mandát poslanca Obecného zastupiteľstva obce S. navrhovateľovi, porušili základné právo navrhovateľa zaručené v čl. 30 ods. 4 Ústavy SR, čl. 30 ods. 1 Ústavy SR, čl. 30 v spojení s čl. 2 ods. 1 Ústavy SR a čl. 13 ods. 2 v spojení s čl. 30 Ústavy SR.*

Oznámenie obce S.,... zo dňa 24. 04. 2008 č. j.: 169/2008 podpísaného starostkou obce S. S. S. o zániku mandátu poslanca Obecného zastupiteľstva obce S. navrhovateľom zrušuje.

Zakazuje sa odporcom pokračovať v porušovaní základného práva navrhovateľa zaručeného čl. 30 ods. 1 a ods. 4 Ústavy SR pri uplatňovaní mandátu poslanca Obecného zastupiteľstva obce S.

Prikazuje sa odporcom, aby konali s navrhovateľom ako poslancom Obecného zastupiteľstva obce S.

Navrhovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 250.000,- Sk, ktoré je obec S. povinná vyplatiť navrhovateľovi do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Navrhovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 8 011,- Sk vrátane DPH, ktoré je obec S. povinná vyplatiť navrhovateľovi na účet jeho právneho zástupcu do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania predmetnej sťažnosti vychádzal z dôsledného rešpektovania princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ak teda existuje iný súd, ktorý uvedeným právam a slobodám poskytuje ochranu, potom ústavný súd nemá právomoc konať.

Sťažovateľ videl porušenie sťažnosťou označených základných práv zásahom spočívajúcim v tom, že orgány samosprávy obce S. nezákonne deklarovali zánik jeho mandátu poslanca obecného zastupiteľstva, pretože skutkové okolnosti zakladajúce takýto zánik mandátu nenastali.

Rozhodnutia a postupy orgánov verejnej správy (a teda aj orgánov samosprávy obce) podliehajú preskúmaniu všeobecnými súdmi v rámci inštitútu správneho súdnictva. Správne súdnictvo je právne regulované v piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). Piata hlava tejto časti OSP (§ 250v) upravuje konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, v ktorom sa poskytuje ochrana fyzickej osobe alebo právnickej osobe tvrdiacej, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný. V tomto konaní všeobecný súd v prípade, že návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby vyhovie, uloží orgánu verejnej správy povinnosť spočívajúcu v zákaze pokračovať v porušovaní práva navrhovateľa a v príkaze, ak je to možné, obnoviť stav pred zásahom.

V posudzovanom prípade tvrdeného porušenia označených základných práv sťažovateľa tak existuje „iný súd“, ktorý disponuje kompetenciou zameranou na ochranu týchto základných práv. Ústavný súd tiež zistil, že sťažovateľ už konanie o poskytnutí tejto ochrany návrhom doručeným 22. mája 2008 Krajskému súdu v Košiciach aj vyvolal. Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol predmetnú sťažnosť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2008